

Antalné Szabó Ágnes

**A helyesírási mérés és fejlesztés gyakorlattípusai egy helyesírási verseny tükrében
A helyesírási gyakorlatok megoldása**

A javítás fontos pedagógiai elve, hogy a javítók minden lehetséges jó tanulói megoldást elfogadnak. Olyat is, amelyet a javítókulcs nem tartalmaz, ha a javítók megegyeznek a következetes és egységes javításban. Mindebből az is következik, hogy a leírt javítókulcson kívül egyes esetekben további jó tanulói megoldások iszülehetnek. Az egyes gyakorlatok megoldása a cikkbentálálhatófejezetcímek és a feladatok sorszáma alapján kereshető meg. A leírások tartalmazzák a javító pedagógusoknak szóló instrukciókat is az eredeti tartalommal és formában.

Kiegészítő gyakorlatok

Betűkkel vagy betűkapcsolattal való kiegészítés

1.

Ujjat húz valakivel. Tűzön-vízen keresztül megy. Egy gyékényen árulnak. Szelíd, mint a kezes bárány. Bámul, mint borjú az új kapura.

Kiegészítésenként 1-1 pont. Összesen: 10 pont.

2.

Divatos bakancsok

Szegfű virágbolt

Olcsó utak pünkösdre

Turkáló

Itt új üzlet nyílik!

Szalagok és gombok

Új áru érkezett!

Menyasszonyi ruhák

Feliratonként 1-1 pont. Összesen: 8 pont.

3.

Mássalhangzó	Kiegészítendő szó	Megoldások
j – ly	esé___es	esélyes
j – ly	fogo___csere	fogolycsere
l – ll	utántő___tő	utántöltő
l – ll	szürké___ik	szürkéliik
sz – ssz	lát___on	látsszon
cs – ccs	ből___é	bőlccsé
k – g	fo___hagyma	fokhagyma
k – g	lő___dős	lökdős
sz – z	kicsempé___nek	kicsempésznek, kicsempéznek

Mássalhangzó	Kiegészítendő szó	Megoldások
sz – z	osztó___kodik	osztokodik

Szavanként 1-1 pont. Összesen: 12 pont.

4.

lejjebb, pajkos, süllyed, sompolyog, súlyzó, karvaly, szeszélyes, estélye, estéje, sarjad, fojt, folyt, sikoly, szegély, háztáji

Szavanként 1-1 pont. Összesen: 15 pont.

5.

szója, fáklya, gulya, pocsolya, pólya, skatulya, cserje, tuja, bója, mulya

Szavanként 1-1 pont. Összesen: 10 pont.

6.

Széchenyi István, Vörösmarty Mihály, Ybl Miklós, Egressy Béni, Thököly Imre, Csontváry Kosztka Tivadar, Munkácsy Mihály

Nevenként 1-1 pont. Teljes megoldás összesen: 7 pont.

7.

Gyerekek, nőjtek nagyra! BeszéljeteK úgy, hogy hallatsszon a hangotok! Időben kezdjeteK el sportolni! HiggyeteK abban, hogy szorgalommal mindent elérheteK! Ne hagyjátok el magatokat, ha nem sikerül valami! JátsszateK sokat a barátaitokkal! EddzéteK magatokat rendszeresen!

Szavanként 1-1 pont. Összesen: 7 pont.

8.

Feltűnő színű, rózsás, kárminvörös kalapjával és élénksárga tönkjével a királyvargánya már messziről felhívja magára a figyelmet. Vastag tönkje mindig finoman hálózatos, alján gyakran láthatunk vörösbarnás foltokat. A gomba csöves termőrétege a tönkhöz hasonlóan sárga színű, megnyomva nem vagy csak nagyon gyengén kékül. Atermőttestetkettévágvá előtűnik a gombasárgás színű húsa, amelynek színe a termőréteghez hasonlóan nem változik, vagy csak kissé kékülhet. A színváltozás a vargányáknál fontos meghatározó bélyeg, amely más tulajdonságokkal együtt segít elkülöníteni egymástól a hasonló fajokat. A királyvargányával már júniusban is találkozhatunk, kedvező időben egészen októberig terem. Tegyük hozzá, hogy megtalálására egyre kisebb az esélyünk, ugyanis az utóbbi évtizedek intenzív kereskedelmi célú gyűjtése következtében hazánkban erősen megritkult, és veszélyeztetett fajjá vált. Ennek ellenére sajnos még mindig árusítják a piacokon, míg egyes európai országokban a királyvargánya már védett gombafaj.

Kiegészítésenként 1-1 pont. Összesen: 16 pont.

9.

a, á, b, c, cs, d, **dz, dzs**, e, é, f, g, gy, h, i, í, j, k, l, ly, m, n, ny, o, ó, ö, ő, **p, q, r**, s, sz, t, ty, u, ú, ü, ű, **v, w, x, y, z, zs**

Betűnként 1-1 pont. Teljes megoldás összesen: 9 pont.

10.

dzs	e

h	i

ly	m

n	ny

p	q

ty	u

ú	v

w	x

Kiegészítésenként 1-1 pont. Összesen: 8 pont.

Írásjellel való kiegészítés

1.

hirdetőújság, karcsúsítókrém, őrző-védő, övtáska, hígít, falfirka, körpanoráma, óriásplakát, állatszeldítő, vírusirtó, csúzli, fonoda

Szavanként 1-1 pont. Összesen: 12 pont.

2.

Keleti-Kárpátok

Erzsébet híd

Kárpátok hegység

Medve-tó

Fogarasi-havasok

Erdélyi-medence

Petőfi-féle

Balassi-szerű

Fehér-Körös

Körös mente

Bem rakpart

Hargita megye

Kifejezésenként 1-1 pont. Összesen: 12 pont.

3.

Liszt-díj, Észak-Írország, Körös mente, Móricz Zsigmond körtér

Nevenként 2-2 pont. Hibánként 1-1 pont levonása. Összesen: 8 pont.

4.

Nemcsak sok zöldséget, hanem sok gyümölcsöt is eszik a téli hónapokban.

Reggelente hasznos egy kis futás vagy egy kis torna.

Esténként sokat beszélget az unokatestvéreivel és az osztálytársaival, sőt a távoli ismerőseivel is az interneten.

Vagy úszni, vagy jógázni jár hétfőnként a barátaival.

Szeret sétálni, valamint biciklizni a folyóparton.

Sportoljatok, gyerekek, rendszeresen a szabadban!

Mondatonként 1-1 pont. Összesen: 6 pont.

5.

1823. január 1-jén	1823 januárjában
1848/49-es év	1849 után
a 18–19. században	ebben a században, a 21.-ben

Kifejezésenként 1-1 pont. Összesen: 6 pont.

6.

Az első osztályban a tanító néni megkérdezi:

- Mit mond a tehén, Pistike?
- Mú! – kiáltja Pistike.
- Azt tudod – kérdezi tovább –, hogy mit mond a macska?
- Miáú.(!)
- Remek(!) – dicséri Pistikét a tanító néni. – És az egér?
- Klikk! – kiabálja Pistike.

Hibátlan megoldás 10 pont. Hibánként egy-egy pont levonása. Összesen: 10 pont.

Átalakító gyakorlatok

Megadott szempont szerint szavak, szókapcsolatok, szósorok átalakítása

1.

Ronggyá, feljebb, anyafölddel, Aprópénzzel, Kijátssza, Csúszdára, kopogtat, Mosdatlan

A mondatot kezdő nagybetűt is figyelembe vesszük javításkor.

Szavanként 1-1 pont. Összesen: 8 pont.

2.

kóla, fájl, dzsúdó, diszkó, dzsúsz, rali, dzsessz, grépfrút, dzsip, dzsem

Szavanként 1-1 pont. Teljes megoldás összesen: 10 pont.

3.

A bujdosó, A jeggyűrű, A koldús sírja, Alku, A székelyekhez, Augusztus 5-dikén, Az én szívem, Az ítélet, Az utolsó virágok, Befordúltam a konyhára, Búcsú, Buda várán újra német zászló!

koldus, 5-én, szívem, utolsó, Befordultam/befordultam, Búcsú/búcsú, újra

A teljes megoldás a szó aláhúzását és helyes javítását vagy a helyes alak változatlanul hagyását jelenti. Címenként 1-1 pont. Összesen: 12 pont.

4.

Tíznel több jó megoldás írható. Mindent elfogadunk, ami elfogadható. Például: érdemtelen, hírül, haramia, miképp, szívét, úgysem, Úgy/úgy, mondta, kívánt, Búcsúzott/búcsúzott, királynától, érzékenyül/érezékenyen, ült, Isten, éppen, virradatnak, sugára/sugara.

Csak az aláhúzott és a helyesen javított szóért adunk 1-1 pontot. Összesen: 10 pont.

5.

Még a legszebb búzának is van egy kis alja.

A holdvilágnál meg nem érik a szőlő.

Kis folyókból erednek a nagy vizek.

Csöppenként a hordó is megtelik. Cseppenként a hordó is megtelik.

Szór az, nem bajusz. Szór az; nem bajusz.

Három zabszem nem tesz egy ujjnyit.

Az árulkodás hitvány kereset.

Milyen a mosdó, olyan a kendő. Amilyen a mosdó, olyan a kendő.

Mondatonként 1-1 pont. Összesen: 8 pont.

6.

Meg-áll-ja a he-lyét.

A kis-uj-ja is töb-bet ér.

Pén-zért kel-le-ne mu-to-gat-ni.

Játsz-sza a szen-tet.

Le-csap-ja, mint a ta-xi-ó-rát.

Bor-só-dzik tő-le a há-ta.

Túl szép a meny-asz-szony.

Elválasztandó szavanként 1-1 pont. Ha olyan szót is elválaszt, amelyet nem lehet, akkor 1-1 pont levonása szavanként. Összesen: 15 pont.

7.

Chile, Ciprus, Csehország, Dánia, Dél-Korea, Dominika, Észak-Korea, Etiópia

Teljes és hibátlan megoldás 8 pont. Ahány hiba, annyi pont levonása. Összesen: 8 pont.

8.

nyolcmillió, húszezer-háromszáz, október huszonharmadikára, tízet

Soronként 1-1 pont. Összesen: 4 pont.

9.

Ft

fszt.

folyt. köv.

Ld. vagy L.

tv vagy tévé

vb

nagyker

Bodisz vagy BDSZ stb.

Rövidítésenként és mozaikszóként 1-1 pont. Mindent elfogadunk rövidítésként vagy mozaikszóként, ami szabályosan elfogadható. Összesen: 8 pont.

Szóegyenletek megoldása

1.

eddzük, turmixszal, csekk-könyv, trükkal

Kifejezésenként 1-1 pont. Összesen: 4 pont.

2.

Sütő András-i, jókais, Bihar megyei, erdélyi-középhegységi, alacsony-tátrai, néprajzi múzeumi, szlovák köztársasági

Soronként 1-1 pont. Összesen: 7 pont.

3.

marhabőr bakancs, várva várt, energiatakarékosság, OTP-kölcsön

Soronként 1-1 pont. Összesen: 4 pont.

Tagolatlan mondatok, szövegek tagolása

1.

A Szent Anna-tó egy Hargita megyei természetvédelmi területen található Erdélyben.

A kör alakú tó egy vulkáni kráterben keletkezett.

A kutatások szerint huszonkilencezer évvel ezelőtt működött itt vulkán utoljára.

A fenékre le-lerakódó barna iszap miatt a tó zavarosnak tűnik.

Jókat lehet föl-le mászni a tó menti hegyekben.

Érdemes elolvasni a Szent Anna-tói legendát is.

Hibátlan mondatonként 1-1 pont. Összesen: 6 pont.

2.

A Kutya című folyóiratban, A kutya című lexikonban, Állatvédelmi Minisztérium, nemzetközi kutyanapon, Vizsla utcában, Puli közben, növényvédelmi minisztériumi pályázatra, Fák és Virágok című folyóiratban, Margaréta utcai, Pipacs téri

Kifejezésenként 1-1 pont. Összesen: 10 pont.

Választó gyakorlatok

Helyesen írt szavak közül a megfelelő kiválasztása

1.

Leszakadt a sapkáján a bojt.
Csak úgy szárnyal a magasban a kisrepülő!
Nem kettőé, hanem egyé lett a jutalom.
Színes inget vettek, hogy jól látsszanak a tömegben.
Sokat nyelvel, be nem áll a szája.

Mondatonként 1-1 pont. Összesen: 5 pont.

2.

<u>Kőrösi</u> Csoma	>	Sándor	Munkácsi	>	Mihály	<u>Balassi</u>	>	Bálint
Kőrösy Csoma			<u>Munkácsy</u>			Balassy		
Áprili	>	Lajos	<u>Hunyadi</u>	>	Mátyás	Thököli	>	Imre
<u>Áprily</u>			Hunyady			<u>Thököly</u>		

Nevenként 1-1 pont. Összesen: 6 pont.

Helyesen és helytelenül írt alakok közül a helyes kiválasztása

1.

<u>bukdácsol</u> – bugdácsol	játszák – <u>játsszák</u>
<u>bója</u> – bólya	muskotáj – <u>muskotály</u>
<u>szója</u> – szólya	sojmász – <u>solymász</u>
<u>tesztel</u> – <u>teszttel</u>	<u>balett-tanár</u> – balettanár

Páronként 1-1 pont. Összesen: 8 pont.

2.

fólia – fóllia

szalagfüggöny – szallagfüggöny

hálózat – hállózat

ózonpajzs – ózonpalyzs

éremeséjes – éremesélyes

felhajtósáv – felhalytósáv

2015. márciusi – 2015 márciusi

2015 nyarán – 2015. nyarán

mazsorettel – mazsorett-tel

fitneszszalon – fitnessszalon

Páronként 1-1 pont. Összesen: 10 pont.

3.

pisztolyuk

pisztolylyuk

pisztollyuk

had

hadd

hagydd

2050. januártól

2050 januárjától

2050. után

kedvencünkel

kedvencünké

kedvencünkke

be-benéz

be-be néz

ki-be néz

kijjebb

kiljebb

feljebb

Soronként 1-1 pont. Összesen: 6 pont.

Csoportosító gyakorlatok

Szabályokkal le nem írható, hasonlóan írandó példák csoportosítása

1.

Bármelyik állatnév mellé írhatják a gyerekek a szavakat, ha megegyezik bennük a mássalhangzó, ezért csak a kiegészített szavakat adjuk meg: bajuszos, bolyongó, dölyfös, nyavalyás, selypítő, szenvedélyes, tolvaj, jajgató, zsivajgó

Páronként 1-1 pont. Összesen: 8 pont.

2.

Bármelyik név mellé írhatják a gyerekek a szavakat, ha megegyezik bennük a magánhangzó, ezért csak a kiegészített szavakat adjuk meg: csipkelődő, csúszkáló, ígéretes, kíváncsi, szundító, szurkoló, tanúskodó, vigasztaló

Páronként 1-1 pont. Összesen: 8 pont.

3.

Alakőrző és alakváltoztató szavak			
Mgh.	Szótári alak	Toldalékos alakok	
		Hosszú magánhangzó marad a szótőben	Rövid magánhangzóra vált a szótőben
i – í	ír		iromány
	bízik		biztos
	víg		vigasság
ü – ú	szúr		szürcsöl
	túr	túrhető	
	szűnik		szüntelen

Példánként 1-1 pont. Összesen: 6 pont.

Azonos szabályok alapján írandó példák csoportosítása

1.

Párok:

alumíniumgyártás – fűtéskorszerűsítés

lemezbemutató koncert – fényvisszaverő mellény

áfa-csökkentés – tv-műsor

szerencsejáték-törvény – iskolaigazgató-jelölés

alumínium ereszcatorna – vas fűtőtest

hibás lemezmeghajtó – híres koncertszervező

orvos szomszéd – játék puska

Páronként 1-1 pont. Összesen: 7 pont.

Alkotó gyakorlatok

Szóalkotó gyakorlatok

1.

Többféle jó megoldás lehetséges, de elegendő csak egy-egy betűváltozatot és egy-egy példát írni.

Például:

Régies betűk a magyar családnevekben					
Hagyományos írású magánhangzók			Hagyományos írású mássalhangzók		
Leírt betű	Kiejtés	Példa	Leírt betű	Kiejtés	Példa
aa, aá	[á]	Gaal, Paár	cz, tz	[c]	Váczi, Rátz
oó	[ó]	Joó	ch, ts	[cs]	Madách, Babits

Betűkapcsolatonként és példánként 1-1 pont. Összesen: 8 pont.

2.

A tíz számnév toldalékos alakjai		A húsz számnév toldalékos alakjai	
Hosszú marad a magánhangzó a szótőben	Megrövidül a magánhangzó a szótőben	Hosszú marad a magánhangzó a szótőben	Megrövidül a magánhangzó a szótőben
Például: tízet, tízem, tízed, tíze, tízes	Például: tized, tizedik, tizenöt	Például: húszat, húszam, húszad, húsza, húszas	Például: huszad, huszadik, huszonöt

Példánként 1-1 pont. Összesen: 4 pont.

3.

Többféle jó megoldás is létezik. Például:

Alakváltoztató igék			
	Szótári alak	Toldalékos alak	
		Hosszú magánhangzó van a szótőben	Rövid magánhangzó van a szótőben
<i>i – í</i>	bír	bírnak, bíró, bírta	birkózik, birodalom, birtok
	csíp	csípnek, csípés, csípős	csipdes, csipked, csipkelődik
	nyír	nyírás, nyíratlan, nyírnak	nyíratkozik, nyírbál, nyírkál
<i>u – ú</i>	bújik	bújtat, bújócska, bújós	bujdosik, bujkál, bujtogat
	húz	húzgál, húznak, húzódik	huzakodik, huzamos, huzigál
	súg	súgás, súgó, súgva	sugdolódik, sugdos

Példánként 1-1 pont. Összesen: 12 pont.

4.

Néalkotó elemek	A megalkotandó tulajdonnév	A megalkotott tulajdonnév	Kapcsolandó képző	Képzős alak
táncos, Laura	személynév	Táncos Laura	-s	Táncos Laurá-s
virágos, völgy	földrajzi név	Virágos-völgy	-beli	virágos-völgybeli
Süsü, fennsík	földrajzi név	Süsü-fennsík	-i	Süsü-fennsíki
hullám, rakpart	földrajzi név	Hullám rakpart	-i	Hullám rakparti
tudományos, emlékérem	díjnév	Tudományos Emlékérem	-es	tudományos emlékérmes
Balaton, díj	díjnév	Balaton-díj	-as	Balaton-díjas
magyar, Gáborok, szövetsége	intézménynév	Magyar Gáborok Szövetsége	-beli	magyar Gáboroks zövetségebeli
az, okos, telefon	újságcím	Az Okos Telefon/Az Okostelefon	-beli	Az Okos Telefon-beli/ Az Okostelefon-beli

Megalkotott tulajdonnevenként és képzős alakonként 1-1 pont. Összesen: 16 pont.

Mondatalkotó gyakorlatok

1.

Például: Kati elfojtja a bánatát. Egy nyugodt zugot keres. A kutya elől fut a macska. A cipész cipőt sarkal.

Mondatonként 2-2 pont. Bármilyen helyesírási hibáért 1-1 pont levonása. Összesen: 8 pont.

2.

A humort nem pontozzuk külön.

Minden más szempontnak megfelelő mondat: 4-4 pont. Bármilyen hibáért 1-1 pont levonása.

Összesen: 12 pont.

Játékos gyakorlatok

Helyesírási totók

1.

1, 1, 2, 2, 1, 2, 1, 1, 1, 2, 1, 1, x, 1

Találatonként 1-1 pont. Összesen: 14 pont.

2.

2, 2, 1, 1, 2, 1, x, 2, x, 2, 1, 2, 2, 1

Találatonként 1-1 pont. Összesen: 14 pont.

3.

2, 2, 1, 2, 2, 1, 1, x, 1, 1, 1, 2, 2, 1

Helyes tippenként 1-1 pont. Összesen: 14 pont.

Helyesírási lottók

1.

Bekarikázandó számok: 1, 5, 7, 9, 10.

Minden kifejezés 1-1 pont, ha helyes a döntés. Összesen: 15 pont.

2.

Bekarikázandók: 2., 3., 11., 12., 13., 15.

Szavanként 1-1 pont. Összesen: 16 pont.

Egyéb játékos gyakorlatok

1.

1. A szemben van reggelenként.
2. A reklámmal rokon szövegtípus.
3. Ösztönöz más szóval.
4. Bogyós gyümölcs.
5. Autóvezető más szóval.
6. Havon siklik.

1.		C	S	I	P	A		
2.	H	I	R	D	E	T	É	S
3.		B	I	Z	T	A	T	
4.	S	Z	Ö	L	Ő			
5.			S	O	F	Ő	R	
6.		S	Í	Z	I	K		

Vízszintes soronként 1-1 pont. Összesen: 6 pont.

2.

szível, öv, öcs, ürügy, ígér, aszúk

Szavanként 1-1 pont. Összesen: 6 pont.

3.

i – í írka**fir**ka, ____roga**t**, ____rno**k**
o – ó k____ldu**s**, sóva**r**og, ut____l**j**ára
ö – ő cs____ve**s**, Kiskö**r**ös, ördöng____**s**
u – ú k____sz**a**, Sam____, tanúva**l**omá**s**
ü – ű r____gyez**ik**, töpör**t**ű, t____skésbő**r**ű

Szavanként 1-1 pont. Összesen: 15 pont.

Hibajavító gyakorlatok

Szöveges hibajavító gyakorlatok

1.

Megtelik a vízpart kenekkel és kajakokkal a Körösön.
 Öt forintért árusítják a vaníliafagylaltot a Lujza cukrászdában.
 Szünnap nélkül javítják a kátyúkat az utakon.
 Számos árucikk vonzza a vásárlókat a legújabb butikokban.
 Örömujjongással és virágfüzérékkel várták a női vízilabdacsapatot.
 Felújították az árvíz sújtotta vályogépületeket.

Úgy javítjuk, mint a tollbamondást. Helyesírási hibánként 1-1 pont levonása.

Összesen: 12 pont.

2.

Kóstolja meg a finom töpörtyűt, a csípős kolbászt és a frissen sült húsokat Józsínál!

Ne fázzon, takaróddzon be színes gyapjútakarókkal!

Megbízhatóan megszünteti a légutak betegségeit, a legjobb orvosság meghűlés ellen.

Jöjjön velünk ufófigyelő túrákra turistabusszal minden szombat éjjel!

Találkozzon Hunyadi Mátyással, nagy királyunkkal a viaszszobrok kiállításán!

Úgy javítjuk, mint a tollbamondást. Helyesírási hibáért 1-1 pont levonása.

Összesen: 10 pont.

3.

Két hangya ide-oda sétálgat a hűtőben. Megszólal az egyik:

- Vigyázz, mert rád esik a margarin!
- Rám(,) a margarin?/Ráma margarin? **(Nem kérjük mindkét megoldást.)**

Kovács kifog egy aranyhalat a tóból, mire az ezt ígéri:

- Teljesítem egy kívánságodat, kérj bármit!
- Jó(!) – mondja Kovács. – Legyen benned minél kevesebb szálfka!

A százlábú így panaszkodik:

- Olyan szívesen síelnék! De mire fölcsatolom a léceimet, elmúlik a tél.

A szöveget úgy javítjuk, mint a tollbamondást. Hibáért 1-1 pont levonása.

Összesen: 10 pont.

4.

Nagy Gábor igazgató

Hunyadi Mátyás Általános Iskola

2222 Boldogfalva, Móra köz 9.

Tisztelt Igazgató Úr!

Azzal a kérelemmel fordulok Önhöz, engedélyezze számomra, hogy heti két alkalommal hiányozzam a 8. osztály délutáni tanulószobai foglalkozásáról. A Sportbarátok Szövetségének tagja vagyok, a helyi kézilabdacsapatban játszom. Hetente kétszer járok edzésre. A sport miatt nem hanyagolom el a tanulást, otthon készítem el a házi feladatomat. Számomra nagyon fontos, hogy rendszeresen eddzem magam.

Tisztelettel kérem hozzájárulását ahhoz, hogy kedden és csütörtökön, az edzésnapokon a tanítás után elhagyjam az iskolát.

Köszönettel:

Boldogfalva, 2014. szeptember 1.

Kiss Aranka

8. osztályos tanuló

Úgy javítjuk, mint a tollbamondást. Helyesírási hibáknként 1-1 pont levonása.

Összesen: 10 pont.

Egyéb típusú hibajavító gyakorlatok

1.

el-len-őr, ost-rom, fel-is-mer, ban-dzsít, pu-ha-to-ló-dzik

Szavanként 1-1 pont. Összesen: 8 pont.

2.

a, á, b, c, cs, **d**, dz, dzs, **đ**, e, é, f, **h**, g, gy, **h**, i, í, j, k, l, ly, **j**, m, n, ny, o, ó, ö, ő, p, **q**, r, s, sz, **ç**, t, ty, **y**, u, ú, ü, **ű**, v, w, x, **y**, z, zs

Teljes, hibátlan megoldás: 5 pont. Nem jó betűnként 1-1 pont levonása. Összesen: 5 pont.

3.

sajtkrém-kifli sajtos csiga sajtgolyó	máglyarakás magos ropogós mákos guba
káposztás palacsinta Katica pogácsája kávés muffin	virslis-köntösben Vica sajtos pogácsája virslis-kifli
chilis ropi citromos keksz csirkemájás palacsinta	Burgonya Bori burgonyafánk burgonyás lepény

Hibátlan megoldás: 6 pont. Hibáknként 1-1 pont levonása. Összesen: 6 pont.

Szabályértelmező gyakorlatok

1.

Betűrendbe soroláskor a magánhangzók rövid és hosszú változatai azonos értékűnek számítanak.

A -j toldalék írásban hasonul a szótő utolsó mássalhangzójához, ha az ige- s-re, sz-re, z-re vagy dz-revégződik.

Hosszú ú, ő van általában a főnevek végén.

Nem egyszerűsítjük az összetett szavak tagjainak határán található azonos kétjegyű betűket.

Kiegészítésként 1-1 pont. Összesen: 4 pont.

2.

Példa	A szabály száma
1848-ban	6.
sakk-kör	2.
fénynyaláb	5.
nagyobban	3.
vízi	1.
1848 után	4.

Szabályszámonként 1-1 pont. Összesen: 6 pont.

3.

Helyesírási szabály	Egy példa
a)	játsszák
b)	fel-felnéz
c)	Tisza folyó
d)	Petőfi utca, Múzeum utca 6.-ban
e)	lajst-rom
f)	fel-ért
g)	Múzeum utca 6.-ban
h)	1848. március 15-én, 2013. május 25-ig, 10-re jön

Helyes példánként 1-1 pont. Összesen: 8 pont.

4.

Helyesírási szabály	Egy példa
a)	eskü, menü stb.
b)	okossá stb.
c)	kapáljuk stb.
d)	mossál, ússzatok, rázzuk, eddzenek stb.
e)	tollal stb.
f)	Madách stb.
g)	ki-be rohangál stb.
h)	anyu vagy apu

Jó példánként 1-1 pont. Összesen: 8 pont.

5.

I, I, I, H, H, I, H, H

Helyes döntésenként 1-1 pont. Összesen: 8 pont.

6.

igaz

hamis (tagmondathatáron mindig teszünk vesszőt)

hamis (azonos értékűnek számítanak)

igaz

Mindent elfogadunk, ami elfogadható. Szabályonként 2-2 pont. Helytelen döntésért és rossz vagy hiányzó javításért 1-1 pont levonása. Összesen: 8 pont.

Egyéb típusú gyakorlatok

1.

a, á, b, c, cs, d, dz, dzs, e, é, f, g, gy, h, i, í, j, k, l, ly, m, n, ny, o, ó, ö, ő, p, q, r, s, sz, t, ty, u, ú, ü, ű, v, w, x, y, z, zs

Nyomatott betűkkel és folyóírással is elfogadjuk az ábécét. Ahány betű rossz helyen van, vagy ahány betű hiányzik, annyi pont levonása. Összesen: 8 pont.

2.

nagyujj 2 – nagytakarítás 1 – nagyvállalat 3

western 2 – xerox 3 – vonalzó 1

expedíció 2 – évszak 1 – ezer 3

kísér 2 – kis adag 1 – kisiskolás 3

Páronként 1-1 pont. Összesen: 4 pont.

3.

Besorolandó név	Névsor
Áprily Lajos	Ady András, Ambrus Lajos, √ Asztalos István
Tóth László	Szászi Zoltán, √ Tózsér Árpád, Varga Imre
Bátyú	Badótanya, Balazsér, √ Beregsom
Bácsszőlős	√ Bajmok, Bajsa, Bocván

Névsoronként 1-1 pont. Összesen: 4 pont.

4.

e-book – ebihal

quad – rappel

példa – pendrive

celeb – CD-ROM

Páronként 1-1 pont. Összesen: 4 pont.

5.

hall = ige, főnév

csipet = ige, főnév

csukja = ige, főnév

tűzi = ige, melléknév

szabja = ige, főnév

fogja = ige, főnév

Teljes megoldás esetén meghatározandó szavanként 1-1 pont. Összesen: 6 pont.

Komplex gyakorlatok

1.

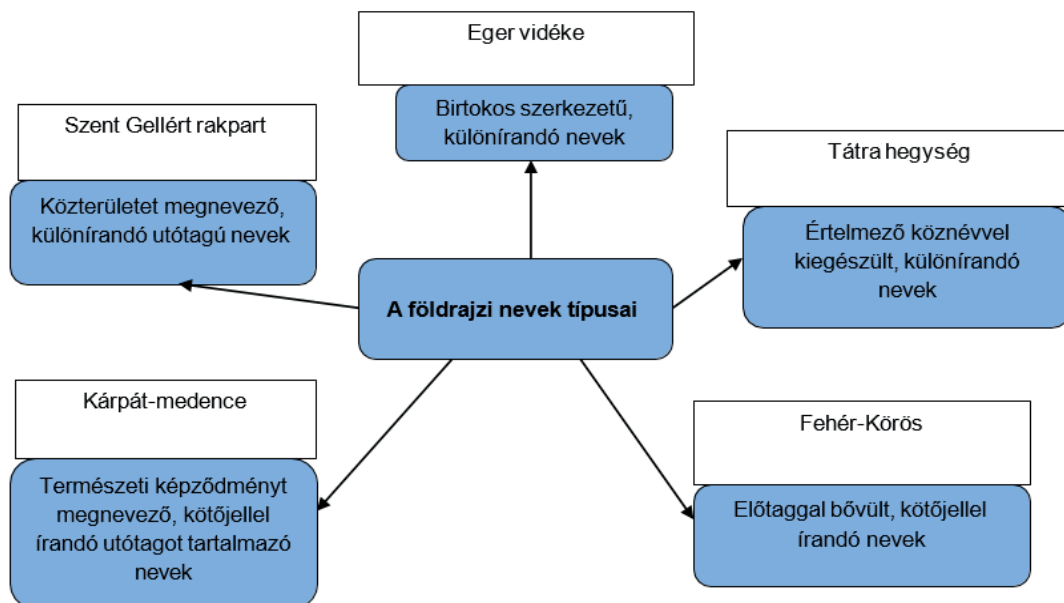
Egy lehetséges megoldás:

	Egyszerűsítő írásmód	Szóelemző írásmód
Az egyszerű szavakban	kulccsal, sakkal	
Az összetett szavak tagjainak határán		kulcscsomó, sakk-kör
A magyar keresztnevekben		
A magyar családnevekben		Kiss-sel

Szavanként 1-1 pont. Összesen: 5 pont.

2.

a) Nem írandó be az ábrába: erdős Bükk

b)

Eger vidéki, erdős bükki, fehér-körösi, Kárpát-medencei, Szent Gellért rakparti, Tátra hegységi

Kifejezésenként 1-1 pont. Összesen: 12 pont.

3.

Szavanként 1-1 pont. Összesen: 12 pont.

4.

	1. megoldás	Az 1. megoldás rövid magyarázata	2. megoldás	A 2. megoldás rövid magyarázata
_ajdú_ihari _apló (h, b, n)	Hajdú-bihari Napló	folyóirat címe (állandó cím)	Hajdú-bihari napló	cikk, beszámoló stb. egyedi címe vagy megnevezése
_est_egyei _önyvtár (p, m, k)	Pest megyei könyvtár	nem ez a neve a könyvtárnak (nem intézménynév)	Pest Megyei Könyvtár	ez a könyvtár neve (intézménynév)
_etőfi_épe (p, n)	Petőfi népe	könyv stb. címe (egyedi cím), vagy az emberekre is vonatkozhat	Petőfi Népe	folyóirat címe (állandó cím)

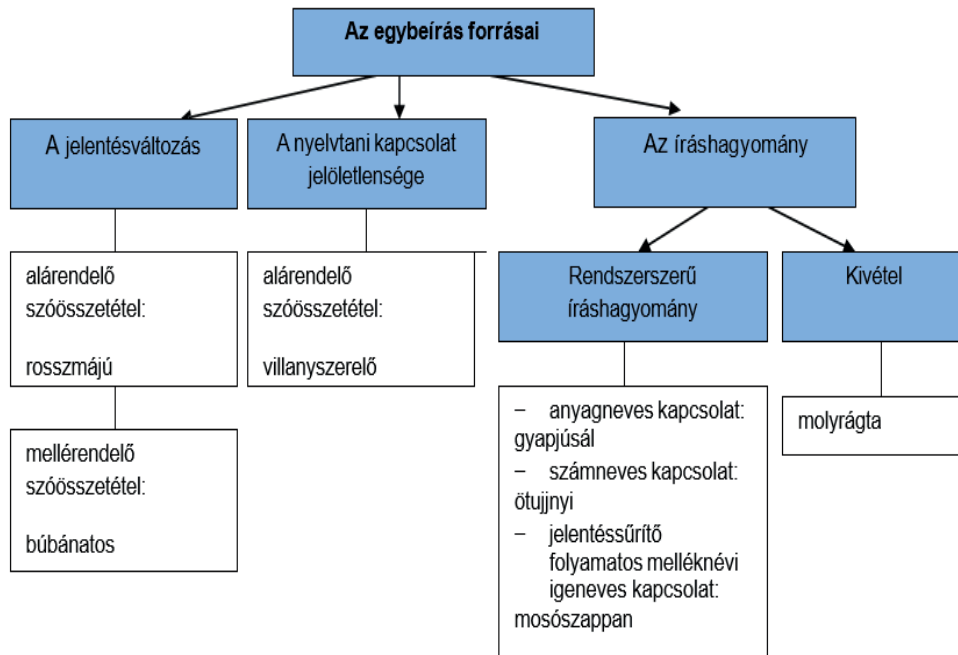
Lehet még *Pest megyei Könyvtár* is, ha odaírja, hogy a könyvtár neve: *Könyvtár*.

A leírtaktól eltérő, ám jó magyarázat is elfogadható. A *Hajdú-Bihari* nem fogadható el.

Kifejezésenként és külön magyarázatonként 1-1 pont. Összesen: 12 pont.

5.

Nem lehet beírni sehová: adjonisten, beleszeret, földalatti

Szavanként 1-1 pont. Összesen: 10 pont.